

Türkiye ile İsveç arasında akdedilen 29 şubat 1940 tarihli ticaret ve tediye anlaşmalarının tasdikına dair kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilân : 15/VI/1940 - Sayı : 4536)

No.
3880

Kabul tarihi
10 - VI - 1940

BİRİNCİ MADDE — Türkiye ile İsveç arasında 29 şubat 1940 tarihinde akid ve imza olunan Ticaret ve tediye anlaşmaları ile merbutları 1 mart 1940 tarihinden itibaren meri olmak üzere kabul ve tasdik olunmuştur.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun ierasına İera Vekilleri Heyeti memurdur.

12 haziran 1940

TÜRKİYE İLE İSVEÇ ARASINDA TİCARET ANLAŞMASI

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ile İsveç Kırallığı Hükûmeti iki memleket arasındaki ticarî mübadeleleri inkişaf ettirmek arzusu ile mütehassis olarak aşağıdaki hususları kararlaştırmışlardır :

Madde — 1

İsveç menşeli mallar Türkiyeye, elyevm Türkiyede merî umumî idhalât rejimi ahkâmına tevfiқан idhal edilebileceklerdir.

Elyevm meri sistemin değişmesi halinde, işbu Anlaşmanın hükümleri müşterek bir itilâfla yeni şartlara intibak ettirilecektir.

Madde — 2

Türkiye menşeli mallar, İsveçe yapılacak idhalât umumî surette bir kayde tâbi tutulmadıkça, bu memlekete serbestçe idhal edilebileceklerdir. Serbest idhal sisteminin değişmesi halinde, işbu Anlaşmanın hükümleri müşterek bir itilâfla yeni şartlara intibak ettirileceklerdir.

Madde — 3

İşbu Anlaşma hükümlerine göre yapılan ticarî mübadelelerden doğan alacaklar, bu günkü tarihte imza edilen Kliring Anlaşması hükümleri dairesinde tesviye olunacaktır.

Madde — 4

İşbu Anlaşmanın meriyete girmesinden sonra her iki taraftan sevkedilecek mallara, iki memleketin salâhiyetli makamlarınca, ilişik nümuneye uygun ve çift nüsha olarak verilecek bir menşe şahadetnamesi terfik olunacaktır.

Bu şahadetnamelerin B nüshası idhal günrügü bürosunca damgalanacak ve idhalâtemin tediye bulunacağı müesseseye bu büro marifetile tevdi olunacaktır.

Madde — 5

İşbu Anlaşma 1 mart 1940 da meriyete girecek ve 1 mart 1941 tarihinde hitama erecektir.

Meriyet müddetinin inkızası tarihinden üç ay evvel iki memleketten biri tarafından feshi ihbar edilmediği takdirde, Anlaşma birer senelik devreler için kendiliğinden yenilenmiş olacaktır.

Ankarada 29 şubat 1940 tarihinde iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Sven Allard

M. C. Açıkalm

A - Nüshası

Menşe şahadetnamesi

No.

Gönderen

Gönderilen

İsim

İsim

İkametgâh

İkametgâh

Sokak

Sokak

Malm nevi:

Ambalâj tarzı:

Koli adedi:

Marka ve No. :

Siklet | Gayrisafi Kg.

| Safi Kg.

Kıymet:

Sevk yolu:

Yukarıda gösterilen malların Menşeli olduğu ve işbu şahadetnamenin 29 şubat 1940 tarihli Türkiye - İsveç Ticaret anlaşması hükümlerine tevfiқан verilmiş olduğu tasdik olunur. , 19

B - İkinci nüshası

Menşe şahadetnamesi

(Bu ikinci nüsha, A nüshasındaki numaranın aynı ihtiva edecek, idhal gümrüğü bürosunca damgalanacak ve idhalâtının tediyatta bulunacağı müesseseye bu büro marifetile tevdi olunacaktır).

No.

Gönderen

Gönderilen

İsim	İsim
İkametgâh	İkametgâh
Sokak	Sokak
Malın nevi:	
Ambalaj tarzı:	
Koli adedi:	
Marka ve No. :	
Siklet	{ Gayrisafi Kg.
	{ Safi Kg.
Kıymet:	
Sevk yolu:	

Yukarıda gösterilen malların Menşeli olduğu ve işbu şahadetnamenin 29 şubat 1940 tarihli Türkiye - İsveç Ticaret anlaşması hükümlerine tevfikân verilmiş olduğu tasdik olunur. , 19

TÜRKİYE İLE İSVEÇ ARASINDA KLİRİNG ANLAŞMASI

Türkiye Cümhuriyeti Hükümeti ile İsveç Krallığı Hükümeti, iki memleket arasındaki ticarî mübalelelerden doğan tediyelerin tesviyesini kolaylaştırmak gayesile, aşağıdaki hususları kararlaştırmışlardır :

Madde — 1

Türkiye menşeli malların İsveç idhalinden mütevellid bütün ticarî matlûbat, boreu teşkil eden meblâğın, Clearingkontoretin veznedarı sıfatile Sveriges Riksbank'a İsveç kronu olarak tediyesi suretile tesviye olunacaktır.

Bu suretle tahsil olunan mebalîğ aşağıda gösterilen tarzda kullanılacaktır.

a) 25 % Sveriges Riksbank nezdinde Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası namına, bu bankanın serbest tasarrufuna âmade bulundurulmak üzere açılıb İsveç kronu ile tutulan hususî bir B hesabına yatırılacaktır.

b) 1 mart 1940 dan evvel sevkedilib işbu anlaşmanın meriyete vazı tarihinden sonra İsveç idhal olunan Türk menşeli krom ve incirlerin bedellerinin 75 % i, 20 kânunusani 1939 tarihli Anlaşmanın 1 b maddesi mucibince açılan A hesabının matlûbuna geçirilecektir.

c) 3 ncü madde mucibince bir takas muamelesine mevzu teşkil edecek olan bütün Türk menşeli mallar bedelinin 75 % i Clearing kontoret marifetile Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası namına açılıb İsveç kronu ile tutulan faizsiz bir C hesabının matlûbuna geçirilecektir.

d) 3 ncü madde mucibince İsveçli ihracatçıların mütedahil alacaklarının tasfiyesine tahsis edilecek

olan Türkiye menşeli mallar bedelinin 75 % i Clearingkontoret marifetile Türkiye Cumhuriyet Merkez bankası namına açılıb İsveç kronu ile tutulan ve D tesmiye edilen faizsiz bir hesabın matlûbuna kaydolunacaktır.

Madde — 2

İsveç menşeli malların Türkiyeye idhalinden mütevellid bütün ticarî matlûbat, borcu teşkil eden meblâğın Türkiye Cumhuriyet Merkez bankasına Türk lirası olarak tediyesi suretile tesviye olunacaktır.

Bu suretle tahsil olunan mebalîğ, hususî takas muamelâtından tahassül edenler müstesna olmak üzere, aşağıda gösterilen tarzda kullanılacaktır :

a) İşbu anlaşmanın meriyete vazından evvel Clearingkontoret tarafından menşe şahadetnameleri usulü dairesinde tasdik edilmiş olan İsveç menşeli mallar 20 ikincikânun 1939 tarihli anlaşmanın 2 nci maddesinde derpiş edilen A hesabının matlûbuna kaydolunacaktır.

b) 20 ikinci kânun 1939 tarihli Anlaşmanın meriyete konulmasından evvel Türkiyeden İsveç sevk edilmiş olan mallar bedeli 4 ncü maddede tarif edilen D hesabının matlûbuna kaydolunacaktır.

Madde — 3

a) Aşağıdaki b ve c fıkraları ahkâmı baki olmak üzere Türk menşeli bütün mallar hususî takas muamelesi mevzuu teşkil edebileceklerdir. Mevzubahs muameleler her iki memlekette cari usullere tâbi olacaklardır.

b) Merbut A listesinde tadad edilen Türk menşeli malların bedelleri, 1 nci maddenin d fıkrası mucibince İsveçli ihracatçıların 4 ncü maddede tarif edilen mütedahil alacaklarının tasfiyesine yarayacaktır.

c) Merbut B listesinde tadad edilen Türk menşeli mallar idhalâtının arzusuna göre gerek İsveçli ihracatçıların 4 ncü maddede tarif edilen mütedahil alacaklarının tasfiyesine gerek hususî takas muamelâtına tahsis edileceklerdir.

Madde — 4

Türkiye ile İsveç arasındaki eski Kliring Anlaşmaları mucibince İsveçli ihracatçılar lehine mevcut bakiye Türkiye Cumhuriyet Merkez bankasına Clearingkontoret namına İsveç kronu ile tutulan faizsiz D hesabında ibka edilecektir.

Bu hesap 3 ncü maddenin b ve c fıkralarında yazılı malların mubayaası suretile tasfiye edilecektir. Bu malların bedeli tarih sırası nazarı itibare alışmaksızın mütedahil alacakların tasfiyesine tahsis edilecektir.

Bununla beraber, Clearingkontoret Türkiyeden İsveç idhal edilen bütün bedelini tarih sırasile mütedahil alacakların tasfiyesine tahsis edebilecektir.

Türkiye Cumhuriyet Merkez bankası ve Clearingkontoret A ve B listelerine idhali aynı şerait dahilinde D hesabındaki mütedahil alacakların tasfiyesini mümkün kılacak diğer türk menşeli malların ilâvesi için mutabık kalabileceklerdir.

Madde — 5

İşbu Anlaşmada geçen bedel tâbirinden malların FOB fiyatı anlaşılacaktır.

Bunun beraber, ihracatçı tarafından ödenmiş olan konşimentolarla sigorta poliçelerine müteallik navlunlarla sigorta masrafları balığı, evrakı müsbitenin ibrazı üzerine Türkiyede Türkiye Cumhuriyet Merkez bankasına ve İsveçte Sveriges Riksbanka tediyeye edilecektir.

İdhalâtçı memleketin alâkalı müessesesince bu suretle tahsil olunan mebalîğ diğerinin emrine serbest döviz olarak amade bulundurulacaktır.

Madde — 6

İki memleket arasındaki ticarî mübadelelerden mütevellid olub Türk ihracatlarının İsveçteki mümessilelerine borçlu buldukları masraf ve komisyonlarla, İsveç ihracatlarının Türkiyedeki mümessillerine borçlu buldukları masraf ve komisyonlar tarih sırasına tâbi tutulmaksızın D clearing hesabı yolu ile tesviye olunacaktır.

Bununla beraber, Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası ve Clearingkontoret bu mebalığın mahiyet ve sureti istimalini ve bunların hakikaten yukarıda zikredilen masraf ve komisyonların mukabilini teşkil edib etmediklerini tahkik ve kontrol etmek hakkını muhafaza ederler.

Madde — 7

Türk liralарının İsveç kronuna ve İsveç kronlarının Türk lirasına tahvili, Türkiye Cümhuriyet Merkez bankasının malûm bulunan son alış ve satış kurları üzerinden yapılacaktır.

Faturaların İsveç kronu ile veya Türk lirasile tanzim edilmemiş olması halinde, tahsilât, mevzu-bahs dövizlerin, döviz kontrolüne tâbi olmayan bir borsanın malûm bulunan son kurları üzerinden İsveç kronuna tahvilinden sonra yapılacaktır.

Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası bu alış ve satış kurlarında vukubulacak her hangi bir tahvülden Sveriges Riksbank'ı telgrafla haberdar edecektir.

Madde — 8

Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası ile Clearingkontoret kendilerine yapılacak tediyelerden yekdiğerini müteakabilen mümkün olan süratle haberdar edeceklerdir. Her tahsil ihbarnamesi, hak sahiblerine tediyat yapılabilmesi için lâzım olan tarih ve menşе kayıtlarını muhtevi olacaktır.

Hak sahiblerine tediyat Türkiyede, Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası tarafından ve İsveçte Clearingkontoret tarafından işbu Anlaşmada derpiş edilen hesapların mevcudatı dahilinde icra olunacaktır.

Madde — 9

Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası ve Clearingkontoret, bu günkü tarihle imzalanan Ticaret anlaşmasının 4 ncü maddesinde derpiş edilmiş olan menşе şehadetnamelerinin damgalanmış B ikinci nüshalarını, bunlara müteallik tahsil ihbarnamelerine iliştiyerek birbirlerine göndereceklerdir.

Bununla beraber Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası veya Clearingkontoret tahsil anında menşе şehadetnamesinin damgalanmış B ikinci nüshasına henüz malik bulunmadıkları takdirde dahi tahsil ihbarnamelerini, bu ikinci nüshalar terfik edilmiş olduğu halde yine birbirlerine göndereceklerdir.

Ancak şurası mukarrerdir ki, Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası ve Clearingkontoret mezkûr ikinci nüshaları malın tamamile gümrüklenmesinden sonra birbirlerine göndermek için lâzımgelen tedbirleri alacaklardır.

Madde — 10

İki Hükümetten her biri, idhalâtçıları işbu Anlaşma hükümlerine uymağa mecbur edecek lüzumlu tedbirleri alacaklardır.

Madde — 11

Türkiye Cümhuriyet Merkez bankası ile Clearingkontoret işbu anlaşmanın muntazam işlemesi için lüzumlu olan teknik usuller üzerinde anlaşacaklardır.

Madde — 12

Şurası tasrih olunur ki işbu Kliring anlaşmasının ticarî mübadelelere müteallik ahkâmı ancak iki memlekettten biri menşeli olup lâzımgelen rüsun tediye edilerek diğerine bilfiil idhal edilmiş mallara taallûk eder.

İşbu anlaşmanın hükümleri, transit eşya nakliyatı hakkında tatbik olunmaz.

Madde — 13

Türkiye veya İsveç menşeli olup müteakabilen İsveç veya Türkiyeye idhal edilecek malların muayyâtı için avans namile yapılacak tediye Türkiye Cumhuriyet Merkez bankası ile Clearing kontoret'in muvafakati şartile işbu anlaşma hükümlerine tevfikan tesviye edilecektir.

Madde — 14

1 - İşbu anlaşmanın müddetinin inkızasında, diğer memleket nezdinde lehine bir alacak bakıyesi kalacak olan memleketin idhalâtçıları, bu bakıyeye tekabül eden matlûbatın tamamen tasfiyesine kadar, idhalâtları bedelini işbu anlaşma hükümleri mucibince tediyeye devam edeceklerdir.

Keza işbu anlaşmanın müddetinin inkızasından evvel, kredi ile idhal edilmiş olan malların bedelleri de işbu anlaşma hükümlerine tevfikan tediye edilmekte devam edecektir.

2 - Bundan başka, işbu anlaşmanın müddetinin inkızası anında icra safhasında bulunan hususî takas muameleleri de, mezkûr anlaşma hükümleri dahilinde tasfiye edileceklerdir.

Madde — 15

İşbu anlaşma, bu günkü tarihli Ticaret anlaşması ile aynı tarihte meriyete girecek ve onunla aynı meriyet müddetini haiz olacaktır.

Bununla beraber şurası mukarrerdir ki, 1 şubat 1940 tarihinden işbu anlaşmanın meriyete girmesi gününe kadar iki memleket arasında vuku bulmuş olan ticarî muamelâttan mütevellid tediyeler, işbu anlaşma hükümlerine tevfikan tesviye edilecektir.

Ankarada 29 şubat 1940 tarihinde iki nüsha olarak tanzim kılınmıştır.

Sven Allard

M. C. Açıklan

A - Listesi

Tütün

Sigara

Şarablar ve ispirotolu içkiler

Pağavra

Kuş yemi
Bağırsak
Sünger
Mazı
Somak
Çehrî
Sigala
Gülyağı
Küsbe
Lületaş
Anteb fıstığı
Anason
Halı
Kepek
Kuru üzüm
Ceviz
Badem
Tıbbî nebatlar

PROTOKOL

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmetile İsveç Kırallığı Hükûmeti, Ticaret ve Kliring Anlaşmalarını, imza ederken, aşağıdaki hususatı kararlaştırmışlardır:

İsveçte A Kliring hesabına yapılan mevduat, işbu Anlaşmanın meriyete konulmasından evvel menşe şahadetnameleri Clearingkontoret tarafından usulü dairesinde tasdik edilmiş olan İsveç menşeli mallar bedelini tecavüz ettiği takdirde bakiyesi Türkiye Hükûmeti tarafından İsveç menşeli mallar mubayaası için serbestçe kullanılabilir.

Bununla beraber, 20 ikincikânun 1939 tarihli Anlaşmanın meriyeti esnasında İsveçten sipariş edilmiş olan demiryolu levazımının tediyatı bunlara müteallik menşe şahadetnamelerinin işbu Anlaşmanın mevkiî meriyete vazından evvel lâzımgelen tasdik muameleleri yapılamamış olsa bile mev-cud kontenjanlar dahilinde A kliring hesabı yolu ile yapılacaktır.

Şurası mukarrerdir ki, Clearingkontoret tarafından usulü dairesinde tasdik edilmiş olan ve buna binaen tediyesi A kliring hesabı yolu ile yapılabilecek olan İsveç menşeli malların Türkiyeye idhalinin işbu mukavelenin meriyet mevkiine girmesinden itibaren iki ay zarfında yapılması lâzımdır. Nihayet bu müddetin inkizasında Clearingkontoret Türkiye Cümhuriyet Merkez bankasına kendi tarafından verilen vizelerin bir listesini irsal edecektir.

Keza şurası mukarrerdir ki işbu Anlaşmanın meriyete girmesinden evvel Türkiyeden sevke-dilib meriyetten sonra İsveç idhal edilmiş olan krom ve incirlerin bedeli tediyesi lâzımgelen meba-

liğin İsveç kronu olarak, 20 ikincikânun 1939 tarihli Anlaşma ve bu Anlaşmanın tatbikatı cümlesinden olarak alınan tedabire tevfikân, Sveriges Riksbanka yatırılması suretile tesviye edilecektir.

Ankarada 29 şubat 1940 tarihinde iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Sven Allard M. C. Açıkalm

<i>Cümhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	11 - VI - 1940 ve 1/357
<i>Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhur Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	12 - VI - 1940 ve 4/720
<i>Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları</i>	:	Cild Sayfa
	:	10 34
	:	11 270
	:	12 44,58:59,70,70:73